

Sizden bir teşekkür bile beklemiyoruz

وَيُطْعِمُونَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

Kendi canları çekmesine rağmen yiyeceklerini yoksula, yetîme ve esire seve seve yedirirler.

إِنَّمَا نَطْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا

Derler ki: “Biz sizi Allah rızâsı için doyuruyoruz. Yoksa sizden ne bir karşılık bekliyoruz, ne de bir teşekkür.”

İnsan Sûresi- 8.9. Ayetler

“Sizden Bir Teşekkür Bile Beklemiyoruz”

İnsan Suresi’nde ihlasın en berrak manzaralarından biri gösterilir. Salih kullar, yoksula, yetime ve esire yemek verirler. Fakat bu ikramın ardından kalplerindeki niyeti şöyle ilan ederler: **“Biz sizi ancak Allah rızası için doyuruyoruz; sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür bekliyoruz.”** Yani yapılan iyiliğin hedefi insanların memnuniyeti değil, yalnızca Allah’ın rızasıdır.

Ayette yalnızca **“sizden bir ücret istemiyoruz”** denilmez. Daha ötesi söylenir: **“Bir teşekkür bile beklemiyoruz.”** Çünkü ücret istememek zahirî bir fedakârlıktır; teşekkür beklememek ise kalbin derinliklerinde saklanan gizli beklentilerden arınmaktır. İnsan bazen para istemez, karşılık beklemeyiz; fakat bir takdir, bir tebessüm, bir “Allah razı olsun” sözü bekler. İşte ayet, ihlası bu ince noktadan yakalar.

İhlasın en büyük düşmanlarından biri gizli riyadır. Bu riya bazen alkış istemek şeklinde ortaya çıkar, bazen takdir edilmek arzusu olarak kalpte gizlenir, bazen de “benim kıymetim bilinsin” düşüncesiyle amelin içine karışır. Hâlbuki gerçek muhlis, iyiliği yapar ve onu Allah’a havale eder. İnsanların bilmesini, övmesini, teşekkür etmesini şart koşmaz.

Amel, kalpteki en küçük menfaat kırıntısından bile temizlenmelidir. Kul, yaptığı hizmete kendi nefsinden bir pay katmamalıdır. **Çünkü “teşekkür beklemek” bile bazen amelin içine dünyevî bir lezzet sokar.**

Gerçek muhlis, ameli yapıp denize atan ve adının anılmamasını tercih edendir.

Gerçek ihlas, iyilik yaptıktan sonra unutulmayı göze almaktır.

İnsanlar görmese de Allah görür. İnsanlar teşekkür etmese de Allah bilir. İnsanlar adını anmasa da Allah katında kaybolan hiçbir amel yoktur. Bu yüzden ihlas ehlinin dili hâl ile şunu söyler: **“Ben yaptım, sen bil Rabbim. İnsanlardan bir karşılık da istemem, bir teşekkür de...”**

Nefsin Hissesi

- Nefis bazen ücret istemez; fakat alkış ister. Para beklemez; ama “ne güzel yaptı” denilmesini bekler. Bu da amelin içine karışan gizli bir paydır.
- Nefis bazen sadece bir “Allah razı olsun” sözüne bağlanır. O söz gelmeyince kırılıyorsa, demek ki amel yalnız Allah için yapılmamıştır.
- Nefis iyilik yapar; fakat görünmek ister. Hâlbuki ihlas, insan görmese de Allah görüyor diye yetinebilmektir.
- Nefis “ben yaptım” demese bile, başkalarının bunu bilmesini ister. Gerçek ihlas ise iyiliği yapıp ismini silmektir.
- Nefis bazen ücret istemez; takdir ister. Fakat takdir beklentisi de kalbin gizli kazancıdır.
- Nefis, iyilik yaptığı kişiden mahcup bir bakış bekler. Oysa ihlas, iyilik yapılan kişiyi borçlu bırakmamaktır.
- Bir iyilikten sonra teşekkür edilmedi diye kalp inciniyorsa, orada nefsin gizli hissesi vardır.
- “Bu kadar yaptım, kimse bilmedi” sözü, nefsin fısıltısıdır. Allah için yapılan işte insanların bilmemesi kayıp değil, bazen daha büyük kazançtır.

Ameli Allah için yapar gibi görünür, ama insanlardan küçük bir pay ister. İhlas ise bu payı da kesmektir. Ne ücret, ne teşekkür, ne alkış, ne isim... Sadece Allah’ın rızası.